

L'ocàs d'Alemaný

Ales nou del matí de l'1 de setembre passat entrava a la presó de Palma Antoni Alemaný, el periodista considerat com el gran ideòleg de l'anticatalanisme a Mallorca durant dècades. Començava a complir així la condemna en ferm imposada pel Tribunal Suprem el passat juliol, per haver cobrat irregularment importants quantitats de diners públics del Govern de Jaume Matas, a qui escrivia alguns discursos i del qual rebia també subvencions.

Gonellisme. Alemaný és considerat un dels pares del gonellisme, és a dir, el corrent sociolingüístic que considera la forma dialectal mallorquina com un idioma per si mateix, d'igual rang que el "català", denominació que reserva per a la llengua que es parla a Catalunya però no a Mallorca.

El nom es remunta a l'any 1972. El 30 de juny d'aquell any es va publicar una carta al director en el *Diario de Mallorca* titulada "Barcelonismes en lloc de purismes". L'autor, amagat rere el pseudònim de Pep Gonella, acusava els filòlegs, com Francesc de Borja Moll, de voler que "tots parlem i escriguem es barceloní" en lloc "des mallorquí". Tot d'una contestaren d'altres lectors a favor i en contra, i fins i

El famós periodista Antoni Alemaný, considerat el principal ideòleg de l'anticatalanisme a Mallorca durant dècades, entra a presó.

tot il·lustres signatures –com el mateix Moll, Josep Maria Llompart...– s'hi implicaren. La societat mallorquina va viure amb un apassionament desconegut aquella polèmica epistolar que durà 75 dies. Anys després, Moll –el qual va publicar la disputa, de les cartes al director, en un famós llibre titulat *Polèmica d'en Pep Gonella*– va escriure que la paternitat que s'amagava rere el ja famós pseudònim s'havia "de cercar entre l'A i la Z" de l'alfabet. Tothom va entendre que es referia a les inicials dels llinatges del director i del president del consell d'administració del diari, respectivament Antoni Alemaný i Josep Zaforteza. Tots dos ho han negat sempre. De fet, no fa gaires mesos, en una conversa informal amb aquest

setmanari, Zaforteza, famós misser de Palma ja jubilat i, entre d'altres coses, hereu de l'obra i patrimoni de Llorenç Villalonga, insistia encara que "jo no vaig ser en Pep Gonella, tot i que encara ho deis sovint". Alemaný també ha refusat sempre ser en Gonella. És probable que l'autor material fos l'escriptor Lluís Ripoll, conegut defensor de les tesis mallorquinistes contra el català estàndard, enfrontat sempre amb Moll, però és pertinent suposar que els altres dos li donaren l'impuls intel·lectual, i està fora de dubte que li brindaren la cobertura del diari.

Aquelles tesis són les que avui defensen actualment la Fundació Jaume III, un dels patrons de la qual és Zaforteza, i que el Govern de José Ramón Bauzá ha assumit com a nord de la seva política lingüística. Així, per exemple, ha imposat l'ús de les modalitats insulars a IB3, tot i que és ver que molts professionals fins ara continuen usant el registre formal.

Alemaný i l'anticatalanisme. Des d'aquella polèmica, Alemaný va defensar a través d'articles d'opinió el gonellisme. Però quan tornà de Barcelona –vegeu el requadre biogràfic–, va mudar perceptiblement el seu discurs. Ja no parlava només d'idioma. "No es tracta d'una qüestió de llengua sinó de llibertat d'elecció", ha escrit moltes vegades. "Rere del catalanisme no hi ha, només, la defensa de la uniformitat lingüística sinó la voluntat política de subjugar les Balears i fer-les part de la

Alemaný

Antoni Alemaný Dezcallar va néixer a Palma el 1939 en el si d'una família benestant. Son pare fou comandant de l'exèrcit i morí a Rússia durant la Segona Guerra Mundial, on havia anat com a voluntari de la Divisió Azul. Va estudiar als jesuïtes i, més tard, es llicencià en dret. Deixà el món de les lleis per passar a ser periodista. A l'any 1972 la família March –la de la banca que porta el seu nom i propietària de la corporació Alba– que era la titular

de la majoria de les accions d'Editora Balear –presidida per l'advocat Josep Zaforteza–, empresa que edita *Diario de Mallorca*, el va fer director d'aquest diari. Ocupà el càrrec fins el 1977, quan passà a la política: volia ser el candidat al Congrés per UCD però no ho aconseguí i, finalment, ho va ser per Aliança Popular, sense èxit. Es traslladà més tard a Barcelona per dirigir el *Diario de Barcelona*, el qual abandonà quan fou adquirit, el 1979, per l'empresa editora de l'ultradretà *El Imparcial*. A la capital catalana també va ser director d'*Opinió*, revista editada pel Grup Planeta. Finalitzada l'aventura

del Principat, tornà a Palma on just entrada la dècada dels vuitanta fundà, amb el suport econòmic del Grup Barceló –una de les principals multinacionals mallorquines d'hoteleria– i d'Abel Matutes, el diari *El Día de Baleares*. Aviat el deixà per passar a ser, durant molt poc temps, el 1983, assessor de comunicació del primer govern de Gabriel Cañellas. Amb qui es barallà aviat. Alemaný tornà llavors a dedicar-se al periodisme com a columnista del diari que havia fundat, el qual, tot sigui dit, acabà sent l'actual *El Mundo-El Día de Baleares*, de propietat compartida entre Barceló i l'empresa editora

Antoni Alemany, el periodista considerat l'ideòleg de l'anticatalanisme a Mallorca durant dècades, ha entrat a presó per corrupció.

de la capçalera madrilenya. A principi de la dècada dels noranta fundà el setmanari *Sovint*, de curta durada. Al mateix temps seguia com a columnista del diari citat. Més tard, entre 2003 i 2007, escriví alguns dels discursos de Jaume Matas, al mateix temps que a la seva tribuna de paper els lloava. Fugaçment va col·laborar amb la posada en funcionament de l'edició balear del diari *La Gaceta de Intereconomía* el 2011. També va ser el propietari, director i principal signatura de *libertadbalea.com*, diari digital emparat per *libertaddigital.com*, del famós Jiménez Losantos.

Gran Catalunya”, possibilitat que ell rebutja de pla i qualifica els qui així ho desitgen de “*fascio catalanista*”.

Durant la dècada dels vuitanta i noranta ningú, fora dels lectors del periodista, feia gaire cas d'aquestes tesis. Ni tan sols en el PP. És cert que molts militants i votants conservadors llegien Alemany, però mai en 12 anys de govern de Gabriel Cañellas –1983-1995– la política lingüística i cultural –o educativa– seguí les opinions del periodista. No obstant, quan Jaume Matas assolí la presidència de l'executiu balear per primer cop, el 1996, la influència d'Alemany es començà a notar. De fet, de cara a les eleccions de 1999 el president declarà que hi havia a les Illes “un ofegament lingüístic” perquè no es podia “triar en

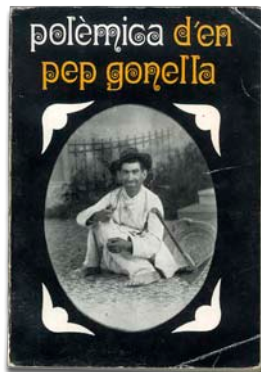
llibertat” l'idioma d'ús i d'estudi per mor de la “pressió catalanista”. Era la primera vegada que el PP assumia públicament les tesis de l'ideòleg de l'anticatalanisme. Aquells comicis, els perderen els conservadors. Quatre anys més tard, després del primer Pacte de Progrés (1999-2003), l'anticatalanisme de Matas, influït per Alemany, es convertí en part substancial del programa per a les eleccions de 2003. Les guanyà per majoria absoluta i tot d'una el president demostrà que repetia fil per randa el discurs del periodista. Des de les pàgines d'opinió d'*El Mundo-El Día de Baleares*, Alemany comentava amb entusiasme qualsevol declaració o actitud anticatalanista de Matas. Amb posterioritat es va saber que no pocs dels

A la fotografia, Antoni Alemany i el seu amic Jaime Matas quan foren jutjats a Palma per corrupció. Tots dos compleixen presó. Portada del llibre editat per Francesc de Borja Moll que recull la famosa polèmica de Pep Gonella, la qual donà nom al gonellisme.

discursos presidencials que tant lloava els havia escrit ell mateix. Un dels quals es va fer especialment famós, el 2006. El va llegir el president illenc al Club Siglo XXI, a Madrid. Acusà la Generalitat de Catalunya d'aspirar "a l'Anschluss amb relació a Balears", recordant l'annexió d'Àustria per part de l'Alemanya nazi. Una comparança típica d'Alemany.

La ideologia anticatalanista del periodista és present en centenars d'articles, si no milers, però n'hi ha un que resumeix a la perfecció tot el seu ideari. Es titula "La veritat ofèn" –en castellà a l'original–, en el qual sintetitza tot el que ha escrit durant quatre dècades. El va publicar al seu *libertadbalea.com* i posteriorment ha estat difós per diversos mitjans de dreta. Comença assegurant que "existeix un plec de greuges contra Catalunya que ve d'enfora", de quan "el nefast Pere IV d'Aragó liquida físicament els nostres monarques i Regne" i, a partir de llavors, "inaugura el llarg i ominós període del Deute que pesarà durant segles com una llosa sobre la nostra economia i fins i tot sobre la fam dels illencs ofegats

per les exigències dels creditors", el quals eren "els catalans". Aquesta actitud de menyspreu cap als illencs, a parer del periodista, seria una conseqüència

"de la voluntat annexionista, que serà una constant històrica, com serà una constant històrica el rebuig dels mallorquins a unes pretensions sense cap ancoratge polític i històric". Tal voluntat "imperialista" la percepo no només en temps pretèrits sinó en els actuals: des del l'intent "d'invasió del capità Bayo durant la Guerra Civil, que no va ser l'expedició del Go-

vern republicà sinó la de la Generalitat de Catalunya", passant per "l'avarícia de la negativa catalana de cedir la [competició de] vela a Palma durant els Jocs Olímpics de 1992", fins a la subvenció per part de la Generalitat "als quintacolumnistes" que actuen a les Illes a favor del catalanisme lingüístic i polític... Al seu entendre els referits quintacolumnistes són "els del PSM, els d'UM i d'altres catalanistes tontos del PSOE i alguns del PP, tots els quals es comporten com totes les quintes columnes: obediència a qui serveixen i, en aquest cas i amb freqüència, a qui paga".

Segons el periodista, "tenim una classe política infeudada [això ho escrivia a la passada legislatura, durant el segon Pacte de Progrés] en el catalanisme o submissa al catalanisme, aquesta és la trista realitat (...) Els Antich, Armengol, Munar, Calvo –i no parlem del *fascio* catalanista– no és que callin, és que estan d'acord, els sembla bé, que ens espoliïn, que financiïn [des de la Generalitat] entitats i partit que aspiren a l'annexionisme... No són mallorquins, menorquins o eivissencs, són i se senten catalans (...) Catalans dels dolents, perquè no tots els catalans són així". Davant d'aquesta "ofensiva catalanista", Alemany advocava per "la nostra aliança que ha de ser la formada, en termes geopolítics, per l'eix Balears-València-Madrid".

El declivi. La influència del periodista en el PP declinà amb la fugida de Jaime Matas el 2007. Aleshores apostà per Carlos Delgado, batlle de Calvià, amb majoria absoluta, com a figura emergent de l'anticatalanisme polític i futur líder del partit conservador. Aquell any començaren a reunir-se en una possessió situada a la rodalia del nucli urbà de Palma, So n'Anglada, diverses persones, entre les quals hi havia el periodista i l'alcalde. Amb el suport d'*El Mundo-El Día de Baleares*, l'objectiu era impulsar Delgado a la presidència del PP. Però, arribat el moment, perdé l'elecció davant Rosa Estaràs en el congrés del partit de 2008 i, més tard, tornà a ser derrotat per José Ramón Bauzá en l'elecció de president orgànic el 2010.

El nou líder conservador, Bauzá, mai no va sintonitzar amb Alemany –tot i que ha acabat assumint a l'últim el seu gonellisme– a qui veia com una cosa del passat, proper a Matas i per tant indesitjable. L'acusació de la Fiscalia Anticorrupció contra el periodista, la posterior imputació, el judici i la condemna van acabar allunyant definitivament el columnista del PP actual. Durant aquests últims anys dedicà el seu digital, *libertadbalea.com*, a atacar ferotgement la fiscalia i a defensar-se de les acusacions, més que a difondre les seves idees anticatalanistes. Finalment, després de la sentència condemnatòria, tancà el seu diari a la xarxa i es preparà, segons confessà, per "fer front a l'adversitat".

Miquel Payeras